

MISKOLCI EGYETEM

Gazdaságtudományi Kar

Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Pénzügyi Intézeti Tanszék**Tájékoztató****TŐZSDEI ISMERETEK (GTÜPZ119BL) című tantárgyból a**

Gazdaságtudományi Kar levelező tagozat

penzügyi szakirányos felsőoktatási szakképzésben résztvevő hallgatói részére

2023/2024. tanév II. félév

Tantárgy neve: Tőzsdei ismeretek		Tantárgy neptun kódja: GTÜPZ024FL	
		Tantárgy jellege: K	
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Bozsik Sándor egyetemi docens			
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Menyhért József Ph.D hallgató			
Javasolt félév: 6.T.		Tárgyfelvétel előtanulmányi feltétele: Pénzügytan legalább elégséges	
Óraszám (ea+gy): 6+9		Számonkérés módja: A-Gyj	
Kreditpont: 4		Tagozat: levelező	
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a brókervizsga és az alapkezelői szakvizsga letételéhez szükséges alapismereteket szerzik meg, különös tekintettel az ehhez szükséges értékpapírmatematikára. A tantárgy foglalkozik a portfólióalkotás aktív és passzív módszereivel, a portfóliók teljesítménymérésével, a különböző fedezeti és arbitrázsügyletekkel. A hallgatók képesek lesznek a tőzsdén szereplő értékpapírok technikai elemzésére és a fundamentális elemzés alapjait is megismerik.			
Tantárgy leírása:			
Dátum	Hely	Előadások és gyakorlatok témája	
2024.02.24		Technikai árfolyamelemzés I. (Vonaldiagram, O-X diagram, Japán-gyertya, Mozgóátlag, Bollinger-szalag, Fibonacci-sor, Elliott-hullám, Oscillátor, Momentum, Mozgóátlag, Weinstein, MACD, Pénzáram index, piacerősség)	
2024.04.13		Vállalati érték meghatározás a benchmark módszerrel (P/E, Osztalékhozam, Kapitalizáció/Saját tőke), Portfólióelmélet Markowitz-modell. CAPM modell, Határidős ügyletek elszámolása, ügylettípusok Határidős ügyletek jellemzői, spekuláció elemi határidős ügyletekkel Spekuláció összetett határidős ügyletekkel I. (spreadek, kombinációk)	
2024.04.13		Arbitrázs I. – keresztárfolyamok, határidős egyensúlyi árak (tőzsdei áru, tőzsdei értékpapír) Arbitrázs II. - kamatláb és árfolyamra szóló futures egyensúlyi ára, bootstrap	
2024.04.26		Fedezeti ügyletek futuressal (futures mindenkor értékének meghatározása, swap értékelése, optimális fedezeti arány meghatározása, delta, béta jelentése), Opciók díja (binominális modell, Cox-Rubinstein, Black-Scholes modell)	
2024.04.26		házi dolgozatok leadási határideje, plusz feladatok leadása.	
2024.05.10		házi dolgozat pótlási határideje	
2024.04.26		ZH	

Számonkérés módja:**Az aláírás megszerzése:**

Minimum 42 pont megszerzése a félév során, melyből minimum 11 pont a házi dolgozatért.

A vizsgára bocsájtás feltétele:

-

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja, értékelési szempontjai:

A félév során, írásbeli zárhelyi dolgozatot kell írni az előadásokon elhangzottakból. Felkészülni a tanszék honlapjára feltöltött előadás anyagokból, a gyakorlatokon megoldott példákban és a megjelölt irodalmakból lehet. A dolgozattal megszerezhető pontok összege 60 pont. ZH pótlás: a szorgalmi időszak utolsó hetében!

A házidolgozatok terjedelme maximum 20 oldal! Maximum: 20 pont. A házidolgozatokat a tárgy honlapjára kell a megadott határidőig feltölteni. A számítások Excel fájlt is fel kell tölteni.

Az összes megszerzett pontszámba beszámítanak továbbá a hallgatók által szerzett plusz pontok.

A házi dolgozat egy Word-ben elkészített leírásból, a kapcsolódó számításokat tartalmazó Excelből áll. A dolgozat pontos felépítése és az elvégzendő feladatok a tematika mellékletében érhetőek el. A házi dolgozat 11 ponttól elfogadható. A házi dolgozat pótlására a szorgalmi időszakban, a megjelölt határidőig van lehetőség.

Értékelése:

Összpontszám: 80 pont.

0 - 40 pont (1) elégtelen; 41 - 50 pont (2) elégséges; 51 - 60 pont (3) közepes; 61 - 70 pont (4) jó; 71 - 80 pont (5) jeles

Kötelező irodalom:

1. Martin Hajdu György, May Réka (szerk) Tőzsdei Szakvizsga Felkészítő Közép-Európai Brókerképző Alapítvány 1998 Második rész: Tőzsdei szabályzatok Harmadik rész: Értékpapírszámtan Negyedik rész: Közgazdaságtan Kivéve: 408-458

Ajánlott irodalom:

1. Száz János: Tőzsdei opciók vételre és eladásra Tanszék Kft. 1999 ISBN: 9630383861
2. Malkiel Burton: Bolyongás a Wall Streeten Bankárképző 2001 ISBN: 9789630422420
3. Hull John: Options, futures and other derivatives Prentice Hall 2012 ISBN: 9780132164948
4. Kecskeméti István: Tőzsdei befektetés a technikai elemzés segítségével Kecskeméti Bt. 2006 ISBN: 9632298616
5. McDonald Robert: Derivative Markets Addison Wesley 2002 ISBN: 9780201729603

Miskolc, 2024. február 02.

Bozsik Sándor
egyetemi docens

Bozsik Sándor konzultációja: Szerda: 8-9:30 óra között. Teams link:

https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3aOauRsETHJQN7q_kffjJf3JlWuUG_i4xTxODM9tdjIiU1%40thread.tacv2/1693982017603?context=%7b%22id%22%3a%22c43201f8-7cd8-4144-9080-ec5947253558%22%2c%22oid%22%3a%227a1ec926-01c5-4df0-bafb-f0ba2cd253d6%22%7d

Beszámoló tematikája befektetési és értékpapírpiaci ismeretekből

Feladat: Egy kiválasztott tőzsdei cég technikai és fundamentális elemzése

Technikai elemzés

A technikai elemzéseket az előző év utolsó negyedévére vonatkozóan kell elkészíteni, feltéve, ha külön mást nem kér a feladat. Feladathoz szükségesek:

1. Napi forgalom
2. Nyitóár
3. Záróár
4. Napi minimális ár
5. Napi maximális ár

Feladat: Az egyes módszerek által jelzett vételi és eladási dátumok meghatározása, továbbá, hogy helyesek voltak-e és ezek táblázatos összefoglalása.

Adatok letölthetők: <https://www.portfolio.hu/history/adatletoltes.php>
<http://eco.hu/cgi-bin/diygraf/gnuapl.cgi>

Grafikus módszerek

1. Vonaldiagram – grafikonos ábrázolás forgalommal együtt (beépített Excel tábla) Támasz és ellenállás vonalak bejelzése. Jellegzetes trendjelző és trendváltó alakzatok keresése. Vételi és eladási jelzések bejelölése.
2. Japán-gyertya – u.a, mint vonaldiagram

Statisztikai módszerek

- Mozdgóátlag – 3-és 7 napos mozdgóátlag metszéspontja által meghatározott vételi és eladási jelzések meghatározása
- EMA – éves adatokból 200 és 50 napos EMA meghatározása. Utolsó negyedévre vonatkozóan vételi és eladási jelzések bejelölése Weinstein alapján A megfelelő átlaghoz az exponenciális átlagszámítást 200, illetve 50 nappal az elemzett időszak előtt kell kezdeni.
- MACD – Utolsó féléves adatokból 12 napos és 25 napos EMA számítása. Utána belőle MACD számítása.
- Oszcillátor – negyedévre vételi és eladási szabályok
- Piacerősség – 14 nappal az utolsó negyedév nyitásától kellene az adatok, hogy érvényes RSI-vel rendelkezünk a negyedév elején. Negyedéves RSI – vételi eladási szabályok 30-70%-os szabály alkalmazásával
- Pénzáram Index (Money Flow Index) – adatbázis u.a, mint RSI – 30-70%-os szabállyal vételi és eladási jelzések

Kombinált eszközök

- Fibonacci-vonalak – Egész múlt évet meg kell vizsgálni és egy hirtelen árfolyamemelkedést, vagy csökkenést kell keresni, ami közrefogja a IV. negyedév ársávját. Ennek alapján meg kell határozni a Fibonacci-vonalakat. Ha ilyet nem találtak, nem kell csinálni semmit, csak az éves árgörbét közölni.
- Bollinger-szalag – 20 napos mozdgóátlag, a negyedév előtt 20 tőzsdei nappal kezdve, erre felvenni a mozdgóátlag szórásának kétszeresét.
- Elliott-hullám – Negyedéves árgörbére potenciális hullámok berajzolása.

Értékelni kell az egyes technikai módszereket az alábbi táblázat alapján:

Táblázat

Módszer megnevezése	Vételi jelzés	Jó vételi jelzés	Eladási jelzés	Jó eladási jelzés	P ₁ +P ₂ -1
Egyes módszertípusokra összesítve					

Fundamentális elemzés

1. Cég bemutatása –

Porter modell szerint – (Cég piacai, termékei, ezek alakulása BCG mátrix; cég fő versenytársainak felsorolása – mekkora a cég piaci részesedése a releváns piacokon fő termékekből; szállítói kapcsolatok – nem kell vele foglalkozni; helyettesítő termékek – milyen ezekhez képest a vállalat termékeinek életgörbéje) Konklúzió: milyenek a cég növekedési lehetőségei inflációhoz képest.

2. Hányadoselemzés

Ki kell választani egy benchmark külföldi céget. Lehetőleg közép-kelet Európában működő, hasonló ágazatban működő és hasonló méretű (árbevétel, vagy mérlegfőösszeg alapján) cég legyen. Az alábbi mutatókat kell alkalmazni az elemzéshez.

- Eszköz és forrástételek változásai – nőtt-e a cég eszközei reálértékben, a befektetett eszköz vagy a forgóeszköz nőtt-e. Milyen a cég tőkeellátottsága? – benchmarkhoz képest
- Eredménykimutatás változásai – Nőtt-e reálértékben a forgalom, hogyan alakult a költséghatékonysága a benchmarkhoz képest – vertikális trendelemzés

Benchmarkhoz képest

- Jövedelmezőségi mutatók (Du Pont, ROA, Eszközhozam) –
- Likviditási mutatók
- Nyerésáttételi mutatók
- Tőkeáttételi mutatók
- Hatékonysági mutatók
- Piaci ráták (EPS, P/E, Kapitalizáció/Könyv sz. érték, utolsó osztalék/piaci árfolyam) – ide a tárgyév végi árfolyam kell a két cég esetében.

A két vállalat mérlegbeszámolóját pénzügyi mutatószámokon keresztül elemezzék. Alakítsák ki véleményüket, hogy melyik cég lehet az értékesebb.

Vállalati részvény belső értékének kiszámítása az alábbi képlet alapján:

$$P_{vállalat} = EPS_{vállalat} * \frac{P}{E_{benchmark}} * (1 \pm d)$$

A d módosító tényezőt a fentebbi elemzésből következően határozzák meg.

Konklúzió levonása

Össze kell vetni a fundamentális és technikai elemzés következtetéseit, meg kell határozni, hogy a kiválasztott részvény, túl- vagy alulárázottnak tekinthető-e az értékelt időszak utolsó kereskedési napján, valamint javaslatot megfogalmazni, hogy vételre, eladásra, vagy tartásra javasolt-e a kiválasztott hazai vállalat részvénye (indoklással).

Minden hallgató kérdéseket kap, ami egyrészt a beadandó feladatra fog vonatkozni, másrészt az elméletre. A csapatoknak együtt kell megvédeniük a beszámolójukat.